

فرصت ها و تهدیدهای آموزش مجازی در مناطق کم برخوردار

نویسنده

محمد میثم دانش آشتیانی

www.ketab.ir

آفتاب گیتی

موسسه انتشاراتی آفتاب گیتی

سرشناسه	: دانش آشتیانی، محمد میثم، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: فرصت‌ها و تهدیدهای آموزش مجازی در مناطق کم‌برخوردار / نویسنده محمد میثم دانش آشتیانی.
مشخصات نشر	: تهران: آفتاب گیتی، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۸۲ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۳۱۴-۵۹۰-۲-۱۰۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: آموزش از راه دور -- آموزش به کمک کامپیوتر Distance education -- Computer-assisted instruction هوش مصنوعی -- کاربردهای آموزشی Artificial intelligence -- Educational applications
رده بندی کنگره	: ۵۷ / LB۱۰۲۸
رده بندی دیویی	: ۳۳۴ / ۳۷۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۶۴۵۷۶۸
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

آفتاب گیتی

عنوان: فرصت‌ها و تهدیدهای آموزش مجازی در مناطق کم‌برخوردار
نویسنده: محمد میثم دانش آشتیانی

ناشر: آفتاب گیتی

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول

تاریخ چاپ: تابستان ۱۴۰۳

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۱۴-۵۹۰-۲-۱۰۰۰۰۰

چاپخانه: مجد

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

تهران، فرودگاه مهرآباد مجموعه فرهنگی و پذیرایی هما - ۶۶۹۶۹۸۳۷

www.aftabegiti.com

مقدمه دوره پاندمی کرونا، علیرغم اثرات ناراحت کننده بر زندگی ما، تجربه های ارزشمندی را به همراه داشت. با وجود لطمه های سنگینی که فضای آموزشی دنیا و همچنین کشور ما در این دوره متحمل شد، در عرصه آموزش مجازی رشد شگرفی در کشورهای مختلف مشاهده گردید. به خصوص کشورهایی که در این حوزه وارد نشده بودند و یا اهمیت این موضوع را درک نکرده بودند، رشد قابل توجهی در تولید محتوای آموزشی مجازی پیدا نمودند.

در کشور ما نیز که در حالت دوم جا داشت، این رشد آموزش قابل تامل بوده است. تلاش معلمان و مدارس برای تولید محتوای آموزشی در فضای مجازی با وجود سختی های زیاد ناشی از عدم تجربه و یا عدم آشنایی با ابزار لازم برای حضور در این فضا، تجربه خوبی برای حوزه آموزش کشور گردید.

در این بین، مناطق کم برخوردار که همواره از نابرابری های آموزشی رنج می بردند نیز درگیر این معضل بودند. اما نکات قابل توجهی از تجربه این دوره حاصل گردید.

۱- میزان لطمه آموزشی در شهرهای کوچک و روستاها نسبت به کلان شهرها کمتر بوده است. این آمار می تواند به دلیل فقر آموزشی نسبت به این مناطق بوده باشد که کرونا تنها آن را تشدید کرده است، برخلاف شهرهای بزرگ که سطح آموزش و کیفیت آن دچار آسیب های فراوانی گردید، به خصوص در مراکز آموزشی نوین که با سبک های نوین دنیا به صورت حضوری فعالیت داشتند.

۲- تجربه ورود اجباری آموزش مجازی به مناطق کم برخوردار علیرغم مشکلات زیرساختی نظیر نداشتن ابزار لازم آموزش مجازی، اینترنت و ...، باعث گردید که آموزش با کیفیت تنها منحصر به شهرهای بزرگ نماند و به صورت مجازی به دل روستاها نیز نفوذ پیدا کند. با توجه به اهمیت آموزش مجازی در دوران پسا کرونا و تجربه بیش از ۲۰ سال کار آموزشی در مناطق کم برخوردار کشور، بر آن شدم که بررسی اجمالی از فرصت ها و تهدیدهای این آموزش در جهان و بطور خاص در مناطق کم برخوردار انجام داده و نتایج آن را در اختیار دغدغه مندان این حوزه قرار دهم. باشد که مفید فایده واقع گردد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۱	تاریخچه آموزش مجازی
۱۵	انواع دوره‌های آموزش مجازی
۱۵	چالش‌های آموزش مجازی
۱۶	منابع معتبر برای آموزش مجازی
۱۶	محاسن و معایب آموزش مجازی در مقایسه با آموزش حضوری
۲۰	مدل‌های برگزاری دوره‌های مجازی
۲۵	روش‌های سنجش و ارزیابی
۲۷	ابزار مورد نیاز برگزاری دوره‌های مجازی
۳۸	آموزش مجازی در ایران
۴۳	آموزش مجازی در مناطق کم‌برخوردار و محروم
۴۵	روش‌های بهبود آموزش مجازی در مناطق کم‌برخوردار
۴۸	نمونه‌های موفق از کشورهای مختلف جهان در آموزش مجازی مناطق محروم
۵۳	منابع مطالعاتی در زمینه آموزش مجازی
۵۹	نمونه خیریه و سازمان‌های موفق در حوزه آموزش مجازی
۶۹	معرفی دو تجربه از خیریه‌ها و سمن‌های آموزشی ایران
۷۴	آینده آموزش مجازی
۷۵	نقش هوش مصنوعی در آموزش مجازی
۷۸	پیشنهاداتی برای بهره‌گیری بهتر از آموزش مجازی در مناطق کم‌برخوردار
۸۷	پیوست

تاریخچه آموزش مجازی

آموزش مجازی یا آموزش آنلاین، نوعی از آموزش است که به کمک فناوری اطلاعات و ارتباطات، از راه دور و از طریق اینترنت ارائه می‌شود. در این روش آموزشی، محتواهای آموزشی به صورت آنلاین و در قالب ویدیوها، متون، تمرینات، پرسش‌ها و سایر ابزارهای آموزشی در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌گیرد. در آموزش مجازی، ارتباط بین مدرس و دانش‌آموز از طریق پلتفرم‌های آموزشی آنلاین، ایمیل، چت، وب کنفرانس و سایر وسایل ارتباطی برقرار می‌شود.

این روش آموزشی دارای مزایا و معایبی است. به عنوان مثال، مزایای آن شامل دسترسی آسان به محتوای آموزشی، امکان تعامل بیشتر با محتوا و مدرس، انعطاف‌پذیری زمانی برای دانش‌آموزان، و کاهش هزینه‌های مربوط به حضور در کلاس‌های حضوری می‌باشد. از سوی دیگر، برخی از معایب این روش شامل کاهش تعامل اجتماعی و همکاری بین دانش‌آموزان، نیاز به مهارت‌های فنی برای استفاده از فناوری‌های آموزشی، و احتمال از دست رفتن تمرکز برای برخی افراد است. دوره‌های مجازی از اواخر قرن بیستم به عنوان یک ابزار آموزشی نوین پدید آمدند و با پیشرفت فناوری اطلاعات و ارتباطات، به طور چشمگیری توسعه یافتند.

در ادامه، مروری بر تاریخچه دوره‌های مجازی ارائه می‌شود:

دهه ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰: آغازین‌ها

PLATO Programmed Logic for Automatic Teaching Operations

در اوایل دهه ۱۹۶۰، دانشگاه ایلینوی برنامه PLATO را توسعه داد. این برنامه یکی از اولین سیستم‌های آموزش کامپیوتری بود و امکاناتی چون آموزش چندرسانه‌ای و شبکه‌های اولیه را فراهم می‌کرد.